

Klara og Helmer Stensli

Klara Stensli (1898-1989) var datter av Kristiane og Ole Holthe. Hun var gift med Helmer Stensli (1889-1990). Intervjuet sto i Oppland Arbeiderblad 30.12.1985.

- Laga moroa sjøl

Klara Holthe Stensli, 88 år.

- Vi bodde i Åslendet, i ei gammel stugu under Nyåsen som het «Søkken». Navnet kom vel av at plassen ta nede i en søkk hvor det var kaldt og rått vinterstid. Far var skogsarbeider og dyktig i ett og alt. Han murte ny grunnmur og laget peis inne så stua ble riktig trivelig. Her vokste vi opp seks unger og hadde det godt.

Klara Holthe Stensli som er 88 år forteller: - Mor mi het Kristiane og var fra Dokka. Hu var enestående flink til all slags håndarbeid. Strikke, sydde og spant garn ta ull. Jeg var ganske lita da jeg blei med mor og karde ulla i lange dotter som mor spant av. Det var et arbeid som jeg blei dugelig søvning av, og da husker jeg mor brukte å si: - Nei gå og legg deg du Klara. Je klarer dette sjøl je'ma.

Vi hadde to små rom i Søkken, men vi hadde det artig. Da jeg skulle for presten hadde jeg ei mil å gå til Haug kjerke. Lesinga tok hele dagen. Det var ikke noe jåleri i de dagene. Da jula kom fikk vi ei kake eller to, eller en lefsebus med noe godt på. Mor bakte både lefse og flattbrød. Digre leiver som ble stekt og stabla opp til seinere bruk. En kveld i romjula var det juletefest på Sollien hvor det blei skole etterpå. Lærer'n vår het Fossmark og han døde tidlig.

Ellers hadde vi bare den moroa som vi laga til sjølve, forteller Klara. Men om midlene var små og enkle, så er minnene mange og gode fra livet i Åslendet. Med børsanking i Bergsmarka om høsten fra klokka 3 om morran, hjem til rensing av bæra og så avsted til Gjøvik torg for å selge. For penga kjøpte vi varer hjem til mor. Det var så mye bringebær i den tida. I dag finnes det ikke ei bær i åsen der hvor vi kunne plukke i bottevis og hvor folk fra Gjøvik lå ute og sov under noen busker om natta. For å komme tidlig i gang med plukkinga om morran.

- Om vi var fattige, så hadde vi det bra. Det var de som hadde det mye verre, sier Klara Holthe Stensli.

- Lutefisk til jul

Helmer Stensli - 96 år og alltid i godt humor.

- Jeg er fra et lite hus som lå oppunder Dalborgen og som het Stensli. Men skal vi gå lenger tilbake så mener jeg at Karsrud på Raufoss var fødestedet mitt - for 96 år siden. Far min het Kristian og han var skogsarbeider. Da jula kom kjøpte far med seg tørrfisk fra Gjøvik og den måtte mor bløyte til lutefisk. Det hørte jula til. Framgangsmåten var å bløyte opp fisken og så lute den i bjørkeaske. Deretter vatne aska godt av igjen. Ikke slik som nå da det brukes kausisk soda til lutefisk. Men slik fisk blir no aldri i verda så god som den vi hadde hjemme hos oss.

Det er Helmer Stensli som forteller. Han har god greie på hvordan skikkelig julefisk skal smake.

- Det var også mye annen god mat i jula hos oss. Vi hadde bestandig en gris som måtte late livet da jula nærma seg. Den gode maten var julegaver vi fikk. Noe annet fantes ikke da jeg var smågutt. Men vi hadde mye moro - uten julegaver.

Det var ikke elektrisitet på Stensli, og naturligvis ikke gatelys. Ved «julelite» ble det skumt tidlig på «eftan», og kan det tenkes noe artigere for unger enn å ake på kjelke eller ski sånn i tussmørket? Det er mye bakker fra Dalborgen og ned i Hunddalen hvor Helmer gikk på en skole som lå der hvor Petter Viken bodde. Læreren het Hole. Han var streng og nærsynt. Da han leste satte han nesa helt ned på papiret, sier Stensli og minnes både skolen og jula med stor glede.

- I husa hadde vi bare parafinlamper, men det klarte seg godt. Jeg gjorde sjelden lekser i det dårlige lyset, men hadde mye annet å gjøre. Da lærer Hole klaget sa jeg til ham som sant var:

- Jeg har mye annet og mer nyttig å foreta meg om kveldene enn å lese om gamle konger: Det svaret blei godtatt, sier Helmer og har moro av det også.